

Begreppsförklaringar

Många av begreppen som förklaras här kan ha en delvis annan, mer vetenskapligt korrekt definition i annan litteratur. Dessa begreppsförklaringar är främst avsedda som stöd för att förstå de tekniska beskrivningarna och kan därför avvika från mer allmänna definitioner.

Antracit	En typ av stenkol.
Astaloy	Legerade järmpulver där legeringen sker metallurgiskt vid Höganäs anläggning i Halmstad och där färdigställning sker vid verket för Astaloy, en del av Distaloyverket.
Atomiserade (rå)pulver	Skrotbaserat pulver. Råvaruproduktion sker i Höganäs anläggning i Halmstad genom atomisering, det vill säga, att en stråle av smält stål sönderdelas med vatten under högt tryck, så att stålet stelnar till pulverkorn.
Atomisering	En stråle av smält stål sönderdelas med vatten under högt tryck, så att stålet stelnar till pulverkorn.
Avfall	Material som i den givna situationen inte har något värde och omhändertas enligt gällande regler för omhändertagande av avfall.
Bandugn	En värmebehandlingsugn där materialet kontinuerligt transporteras igenom på ett ändlöst band. Ugnarna är uppvärmda med el eller naturgas.
Bask	Flyttbar behållare för material i pulverform inom eller mellan produktionsenheter.
Baspulver	Svampbaserade och atomiserade pulver tillverkade i Pulververket samt verken för Astaloy ® och Distaloy ™ .
BAT(C)	(Engelska <i>Best Available Technique</i>). Bästa tillgängliga teknik för att begränsa miljöpåverkan av en process eller verksamhet så som rapporterats i referensdokument för olika branscher (så kallade BREF-dokument) och som sammanfattats i så kallade BAT-slutsatser (engelska BATC = BAT Conclusions).
BAT-AEL	Översatt kan det förstås som ”Till Bästa tillgängliga teknik kopplade utsläppsnivåer” (engelska <i>Best Available Technique-Associated Emission Levels</i>). Till ca hälften av de BAT som beskrivs finns BAT-AEL angivna. Flertalet är angivna som halter (koncentrationer) av föroreningen i fråga vid utsläppspunkten då man använder BAT.

Bindemedel	Tillsats till blandade pulver främst för att undvika damning vid fortsatt hantering av det blandade pulvret.
Blandning	Process där man mekaniskt blandar ett eller flera metallpulver med legeringsämnen och andra tillsatser.
Bulk	Fast material som transporteras utan att vara förpackat.
Diffusionslegera	En värmebehandlingsprocess där legeringsämnen fästs och delvis legeras till pulverkornen.
Diffust utsläpp	Ett utsläpp som inte kan härledas till en bestämd källa, till exempel dammspridning från torra ytor.
Distaloy	Diffusionslegerade pulver, legeringen sker i Distaloyverket.
Egalisator	Lagringsficka som är utformad med syfte att minska spridning i materialets egenskaper.
Fraktionera	Uppdelning av en volym pulver efter kornstorlek.
Färdigställning	Pulver färdigställs genom ett eller flera av följande steg malning, siktning, homogenisering, och utpackning.
Glödning	En värmebehandlingsprocess som främst syftar till att nå reduktion av olika ämnen samt korntillväxt i pulvret.
Homogenisering	Ett processteg med syfte att minimera spridningen i materialets egenskaper.
Inert atmosfär	I praktiken en syrefri gasblandning.
Inert avfall	Avfall med den lägsta klassningen baserat på genomförda standardiserade tester. Avfallsklasser enligt regelverk är: inert (ofarligt), icke farligt, farligt samt en klass avfall som måste behandlas till någon av de lägre klasserna innan vidare hantering.
Intermodal transportlösning	Transport av material i behållare, normalt container med chassi, som kan växlas från att dras med bil till att fraktas med andra transportslag, till exempel tåg.
Invallningen	Deponiområde för inerta avfall inom Höganäs industriområde.
Järnslig	Järnoxid i pulverform som upparbetats från järnmalm.
Koks	Koks tillverkas av (sten)kol genom en process där lättflyktiga komponenter i kolet förgasas och skiljs från den fasta fasen (koksen). Koks är en viktig processkemikalie vid reduktion av järnoxid till järn.

Kundblandning	Pulverblandning som producerats enligt kunds specifikation.
Lag om skydd mot olyckor	Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är en ramlag som reglerar verksamhetsutövares och fastighetsägares ansvar för att förebygga olyckor.
Legering	Järn och legeringsämne i förening.
Legeringsämne	Material, oftast en metall, som används för att skapa legeringar med järn.
Ljusbågsugn	Ugn för smältning av (skrotbaserat) stål med hjälp av elström.
LNG	(Engelska <i>Liquefied Natural Gas</i>) Flytande naturgas.
Lot	Avgränsad och definierad mängd material. Storleken på en lot är olika för olika produktionsprocesser.
MB	SFS 1998:808 Miljöbalk. Ramlag för miljöskydd.
Metallurgisk legering	Legeringsämnen tillsätts till stålsmältan. Metallurgisk legering sker i Höganäs anläggning i Halmstad.
mg	Milligram eller tusendels gram.
MJ	Megajoule = $1 \cdot 10^6$ joule = 0,28 kWh (kilowattimmar). Joule och kilowattimmar (kWh) är mått på energi som omsätts. Som jämförelse kan sägas att det krävs ungefär 2 kWh energi för att värma vattnet till en dusch om ca 7-8 minuter.
MKN	Fastställda miljö kvalitetsnormer.
Recipient	Den del av område i miljön som påverkas av ett utsläpp eller en aktivitet.
Reduktion	Reduktion (metallurgisk- och slutreduktion) är den reaktion då oxider som, till exempel järnoxid (Fe_3O_4), omvandlas till rent järn (Fe) genom att syret avlägsnas från materialet. Normalt sker det genom en kemisk reaktion med ett reduktionsmedel, till exempel kol eller väte.
Restprodukt	Material som produceras eller faller i en tillverkningskedja och som inte är huvudprodukten.
Segregering	En uppdelning av pulver så att korn av olika storlek eller kemi delas upp i en volym.

Sevesolagstiftningen	Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Lagen är uppkallad efter en stor olycka i Italien (i Seveso, Lombardiet) år 1976.
Sintring	Vid sintring vidhäftas metallkornen i ett pulver, som tidigare pressats till önskad form, genom en värmeprocess, till en homogen komponent av önskad geometri, hårdhet med flera egenskaper. Ett exempel på en sintrad produkt är kugghjul gjorda av metallpulver.
Skänkugn	Ugn för kemisk justering och legering av smält stål från ljusbågsugn.
Smörjmedel	Organiskt eller oorganiskt material i pulverform som tillsätts i kundblandningar (oftast vaxer).
Svampbaserade (rå)pulver	Svampbaserade råpulver tillverkas genom metallurgisk reduktion av järnslig. Produktionen sker i Svampverket genom en reduktion av järnoxid i fastfas i ugnar (det vill säga järnet når inte smälttemperatur i reduktionsprocessen).
Tillsatsmaterial	Material som tillsätts till ett baspulver. Exempel på tillsatsmaterial är legeringsämnen, smörjmedel och bindemedel.
Ton	Ett viktmått som motsvarar 1000 kg.
TU-kalk	Produkt upparbetad från restprodukten tunnelugns slag och som försäljs.
Tunnelugn	Ugn för reduktion av järnslig till järnsvamp enligt Höganäs-metoden.
Tunnelugnsvagn	Vagn där kapslar fyllda med blandning av järnslig och reduktionsmedel placeras. De lastade vagnarna passerar genom tunnelugnen i processen.
Värmebehandling	Samlingsbegrepp för processer (glödning, diffusionslegering, slutreduktion) som sker i värmebehandlingsugnar.
Ytbelagt pulver	Pulver med tunt skikt av organiskt eller oorganiskt material runt varje partikel. Ytbelägningen som tillförs ger pulverkornen en teknisk funktion t ex elektrisk isolering, till skillnad från lösningsmedelsklistrade blandade pulver där tillförseln av bindemedel avser att minska segregering.